

TOIMINTASUUNNITELMA kaudelle 2017-2018

1 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteet

Aamu- ja iltapäivätoiminta lait ja säädöspohjat

Toiminnassa noudatetaan Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteita (Opetushallitus 1/011/2011, 19.01.2011) sekä siinä määritellyjä tavoitteita ja sisältöjä.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet on määräys, jonka mukaisesti Perusopetuslain 8 a mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää 1.8.2011 alkaen. Toimintaan myönnetään valtionosuutta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä ohjaavat

Lasten aamu- ja iltapäivätoiminta perustuu seuraaviin säädöksiin:

- Perusopetuslaki (8 a /628/1988)
- Perusopetuslaki 30 § 1 mom. (642/2010)
- Laki perusopetuslain (628/1998) muuttamisesta nro 1136/2003, 1081/2006
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muuttaminen ja täydentäminen, määräys 50/01/2010
- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta nro 1137/2003
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta nro 1138/2003)
- Valtioneuvoston asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen muuttamisesta nro 115/2004
- Laki julkisista hankinnoista nro 1505/1992
- Kuntalaki nro 365/1995 (50 §)
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 1.8.2011 (OPH 19.1.2011, 1/011/2011)
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan ammattitutkinto 1.1.2005
- Hämeenlinnan kaupunginvaltuusto 24.5.2004 10 §

2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvulle. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen jatkumoa, edistää perusopetuksen tavoitteiden toteutumista ja tasoittaa sosiaalisia eroja.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Kodin, koulun ja toiminnan toteuttajan välisen yhteistyön on tarkoitus jäsentyä luontevaksi osaksi aamu- ja iltapäivätoimintaa. Päämääränä on luoda kasvu ympäristö, joka edistää lapsen suotuisaa kehitystä. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaajilla on vastuu lapsen kasvatuksesta kyseisen yhteisön jäsenenä. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä, jossa korostuu yhteinen vastuu ja mielenkiinto lapsen kehitystä kohtaan. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo myös pohjan kohdata mahdollisia ongelmatilanteita. Eri toimijoiden välisen vuorovaikutuksen tarkoituksena on lisätä lapsen tuntemusta ja näin edesauttaa hänen tarpeidensa tunnistamista. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa. Toiminnan suunnittelussa tulee olla yhteistyössä kotien ja koulujen kanssa.

Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhtenä tavoitteena on lapsen tunne-elämän tukeminen. Tavoitteena on, että jokainen kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä. Tavoitteena on löytää persoonallisuuden kasvua tukevia vapaa-ajan harrastuksia. Itsetunnon kehityksen kannalta on tärkeää, että osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Lapsen perusteltu rohkaisu ja kiittäminen tukee itsetunnon kehitystä, ja samalla lapsi oppii luottamaan omiin taitoihinsa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee sekä kasvu ympäristönä että ilmapiiriltään olla kiireetön ja turvallinen. Ihmissuhteiden pysyvyys edistää niin lapsen kokemusta turvallisuudesta kuin ohjaajan mahdollisuutta tukea hänen kehitystään. Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan myös edistämällä lasten yhteistoimintaa. Toiminnan tarjoamien toverisuhteiden kautta opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Lapsi tarvitsee toveripiiriin hyväksyntää ja tunteen omaan ryhmään kuulumisesta. Ryhmässä omaksutut asenteet ja säännöt muovaavat osaltaan tulevaa sosiaalista käyttäytymistä. Ryhmä mahdollistaa lasten keskinäisen kulttuurin syntyminen ja heidän tarpeistaan lähtevän tekemisen muotoutumisen. Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä. Yhdessä tehtyjen sopimusten avulla lapsella on mahdollisuus oppia hallitsemaan tunteitaan sekä hyväksymään myös toisten oikeudet. Lapsen tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun.

Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen eettistä kasvua. Toiminnan eettisenä lähtökohdana on Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määritellyt perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsi nähdään arvokkaana yksilönä, joka on ikä ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään ja teoistaan vastuullinen, eettisessä ajattelussaan aikuisen ohjauksesta tarvitseva sekä vuorovaikutustaidoissaan jatkuvasti oppiva ja kehittyvä. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset. Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja

vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsen huomio tulee kiinnittää vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- suhtautumisesta ympäristöön ja luontoon.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on yhteisöllinen ilmapiiri, joka heijastaa eettisen vastuun, luottamuksen ja huolenpidon arvoja. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla mahdollisia ristiriitatilanteita voidaan käsitellä myönteisesti ja rakentavasti. Eettisen kasvun tukemisessa hyödynnetään ryhmän vuorovaikutusta, tilanteisiin liittyviä keskusteluja, taiteen tarjoamia mahdollisuuksia ja esteettisiä kokemuksia sekä toiminnallisuutta.

Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen. Lapselle tulee antaa mahdollisuus itse osallistua toiminnan suunnitteluun sekä tulla kuulluksi. Toiminnassa tulee luoda tilanteita, jotka lisäävät lapsen osallisuuden kokemuksia. Tärkeää on edistää erityistä tukea tarvitsevien sekä eri kulttuureista tulevien lasten osallisuuden toteutumista. Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään lisäämään tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet otetaan huomioon. Osallisuus ja tasa-arvo ennaltaehkäisevät syrjäytymistä. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain ja että lapsen tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

3 Toiminnan laajuus ja toiminta-aika

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan klo 7-17 välisenä aikana. Jos aamuhuoltoa ei järjestetä, toiminta ajoittuu klo 11- 17 väliselle ajalle. Hämeenlinnassa toimintaa järjestetään

- Seminaarin koulun, alakerran kerhotilassa
- Ruununmyllyn koululla, asuntolasiivessä
- Kirkonkulman koululla, vanhassa asuinrakennuksessa,
- Kirkonkulman Tarvasmäen yksikkö, koululuokassa

Toimintapaikkojen lasten osallistujamäärä tulee olla vähintään 7, jotta toimintaa järjestetään. Hämeenlinnan aamu- ja iltapäivätoiminta noudattaa koulun työ- ja loma-

aikoja. Aamu- ja iltapäivätoiminta tapahtuu kouluilla kaupungin tiloissa, joista kaupunki ei peri tilavuokraa.

Iltapäivätoiminta on avoinna koulujen työaikojen mukaan. Iltapäivätoimintaa ei järjestetä lauantaiyöpäivinä eikä koulujen loma-aikoina.

Koulujen syyslukukausi 2017

10.8.(to)-22.12.2017(pe)

16.-22.10.2017 (vko 42) **syysloma**

23.12.2017 (la) - 7.1.2018 (su) **joululoma**

Kevätlukukausi 2018

8.1.(ma)-2.6.2018(la)

26.2. - 4.3.2018 (vko 9) **talviloma**

4 Toimintaan hakeminen ja valintaperusteet

Opetuspalveluiden tuottaja, eli Hämeenlinnan kaupunki ilmoittaa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä, toteuttajista, järjestämispaikoista, toiminnan alkamis- ja päättymisajankohdasta sekä siitä, miten aamu- ja iltapäivätoimintaa haetaan.

Tavoitteena on, että kaikki säädösten perusteella aamu- ja iltapäivätoimintaan oikeutetut lapset pääsevät toimintaan mukaan.

Toimintaan mukaan pääseminen edellyttää ennakoilmoittautumista ja mahdollisen hoitosopimuksen täyttämistä muiden yhteistyötahojen kanssa sovittujen käytänteiden mukaan.

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille.

Toimintaan otetaan mahdollisuuksien mukaan myös erityislapsia. Heidän hoidosta neuvotellaan tapauskohtaisesti. Osalle erityislapsista voidaan vaatia henkilökohtainen avustaja.

Hinta

<u>Koko kuukausi</u>	<u>10 pv/kk tai alle</u>
alle 4 h/pv 100 euroa	alle 4 h/pv 50 euroa
yli 4 h/pv 120 euroa	yli 4 h/pv 60 euroa

Lapsen ollessa vain aamuhoidossa, kk-hinta on 2 pv viikossa 20 e, koko viikko 30 e.

Koulun loma-aikoja ei hyvitetä maksussa. Laskutus tapahtuu kuukausittain.

5 Toimintaympäristö

Lain mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön.

Hämeenlinnan aamu- ja iltapäivätoiminta tapahtuu koulun tiloissa, ja tiloista on erikseen tehty turvallisuussuunnitelmat ja tilat täyttävät turvallisuuskriteerit. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajat ovat sitoutuneet noudattamaan turvallisuussuunnitelmaa ja toimimaan poikkeustilanteissa sen antamien ohjeiden mukaisesti.

4H-yhdistys on veloitettu huolehtimaan tiloista ja toiminnassa käytettävistä kalusteista.

6 Yhteistyö kotien kanssa

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet määrittävät yhdeksi toiminnan tavoitteeksi kodin kasvatustyön tukemisen, mikä edellyttää avointa ja luottamuksellista vuorovaikutusta kodin kanssa.

Lukuvuoden aikana pidämme useita tapahtumia, jossa vanhemmille tiedotetaan aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevista asioista ja vanhemmat saavat esittää kysymyksiä toimintaan liittyen. Hämeenlinnan Seudun 4H-yhdistyksen nettisivuilla on ajantasaista tietoa toiminnasta. Vanhemmille tiedotetaan lasta koskevista asioista puhelimitse tai henkilökohtaisesti keskustellen. Vanhemmat voivat halutessaan pyytää kahdenkeskisen keskusteluajan ohjaajan kanssa. Joka kuukausi vanhemmat saavat ryhmäkohtaisen tiedotteen, jossa kerromme tulevan kuukauden ohjelman. Vanhemmuuden tukemista pyrimme toteuttamaan erilaisten yhteisten hetkien järjestämisen kautta. Esimerkkinä tästä on liikuntatapahtumat ja askarteluiltpäivät. Palautekyselyt vanhemmille sekä lapsille jaetaan koteihin ja se toteutetaan lukuvuoden aikana. Kysely sisältää soveltavia kysymyksiä toimintasuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Yhteenvedon palautteesta tekee IP-koordinaattori. Palautekyselystä saadut vastaukset raportoidaan ryhmiin ja mahdolliset kehitysideoita pyritään ottamaan käyttöön heti kevätlukukautena.

7 Yhteistyö koulun kanssa

Syksyisin järjestetään koulujen rehtorien kanssa yhteistyöpalaveri, jossa käsitellään koulun kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvistä asioista. Opettajien, erityisopettajien ja terveydenhoitajan kanssa teemme tarvittaessa yhteistyötä lapsia koskevien asioiden hoidossa.

8 Iltapäivätoiminnan keskeiset sisällöt

Toimintamme on lapsilähtöistä, laadukasta ohjattua ja turvallista, jossa lapsella on myös mahdollisuus koulupäivän jälkeiseen lepo- ja leppöhetkeen. 4H-iltapäivätoiminta suunnitellaan ja toteutetaan lapsen tarpeet huomioon ottaen. Muita toimintaperiaatteita ja arvoja ovat yhteistyökykyisyys, asiakastyytyväisyys, toimintavarmuus, sitoutumattomuus, tasapuolisuus ja lapsen hyvinvoinnin edistäminen. 4H-iltapäivätoiminnan kokonaisuus

muodostuu oppimisen tukemisesta, läksyjen teosta, ohjatusta tekemisestä, kuten esimerkiksi käden ja arjen taitoihin, metsä-, luonto- ja ympäristöasioihin, eläimiin sekä kansainvälisyyteen liittyvistä tuokioista. Tärkeitä toiminnan osa-alueita ovat myös ruokailu, ulkoilu, liikunta ja erilaiset leikit jotka tekevät lasten iltapäivistä sisältörikkaita ja virkistäviä.

4H-yhdistyksellä on oma TOP (Tekemällä Oppii Parhaiten) -tehtäväpankki. Tehtäväpankki sisältää noin 1200 erilaista tehtäväkorttia kymmenestä erilaisesta aihepiiristä.

Joka ryhmässä vastaavalla ohjaajalla on koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan, koulunkäyntiavustajan, lähihoitajan, nuoriso-ohjaajan tai vastaavan koulutus. Kaikilta ohjaajilta vaaditaan rikosrekisteriotteen esittäminen ennen työsuhteen alkua. Kahdessa ryhmässä on yksi oppisopimusopiskelija.

Iltapäivätoiminta on suunniteltua, tavoitteellista toimintaa. Päivittäinen toiminta toteutetaan kestävän kehityksen periaatteella. Toimintasuunnitelman pohjalta on laadittu ryhmille kuukausi-, viikko ja päiväsuunnitelmat.

Ryhmissä pidämme noin 4 erilaista kerhoa lukuvuoden aikana, ne on nimetty pajoiksi. Pajat ovat esim. kokki,-metsä ja salapoliisikerho, ja erilaisia kädentaitopajoja.

Päivän aikana lapsille tarjotaan Tekmeltä tilattu välipala. Välipalan hinta sisältyy iltapäivätoiminnan maksuun.

Lapset ovat vakuutettuja aamu- ja iltapäivätoiminnan ajaksi. Vakuutusyhtiö on LähiTapiola.